

Planinstvo kot način življenja !

Planinska zveza Slovenije kot naslednica 1893 ustanovljenega Slovenskega planinskega društva, je zveza planinskih društev, v okviru katere njeni člani, tako društva kot posamezniki, izvajajo različne planinske oziroma gorniške dejavnosti na način, ki izraža visoko stopnjo spoštovanja in odgovornosti do gorskega sveta, njegove favne in flore, prebivalcev tega okolja in drugih obiskovalcev gora. Člane PZS pri teh dejavnostih povezuje želja po zdravem gibanju v gorskem svetu, ki telesno in duševno krepi udeležence, podpira prostovoljstvo in tovarištvo, ter vrednote, opredeljene v Častnem kodeksu slovenskih planincev.

Člani se svobodno odločajo za aktivnosti, ki jih v okviru programa dejavnosti PZS izvajajo, torej tudi za tiste, ki so povezani z gorskimi športi in alpinizmom, z zavedanjem odgovornosti in rizikov, ki jih le ti prinašajo. Ob tem pa PZS z izvajanjem usposabljanja pomaga članom, da se zavedajo mej, ki jih svobodna izbira aktivnosti prinaša tako v pogledu osebne varnosti kot vplivov na okolje.

Članstvo - temelj našega delovanja

Planinska zveza Slovenije je nestrankarska organizacija, ki je odprta za vse, ki v njenem delovanju lahko uresničujejo svoje interese in sprejemajo njene vrednote. Pri tem PZS vzpodbuja člane in članice, da se na temelju prostovoljstva, aktivno vključujejo v njeno delo in v delo planinskih društev tako na strokovnem kot organizacijskem področju in s tem prispevajo k trajnemu uspešnemu delovanju PZS. Članstvo PZS se oblikuje preko članstva v planinskih društvih.

Zadovoljstvo članic in članov je visoka prioriteta delovanja PZS, ki jo dosega na način, da v svojem delovanju v največji možni meri upošteva interese in pobude različnih interesnih skupin članstva pri čemer pa je omejitev skupni interes celotne organizacije.

Mladina

Usposabljanje mladih je bila in ostaja ena izmed prioritarnih nalog PZS, pri čemer je osnovno vodilo, da skozi programe usposabljanja na vseh nivojih planinske organizacije, usposablja mlade ne samo na strokovnem področju dejavnosti, ki jih izvaja PZS, pač pa tudi na področju osebnostnega razvoja, oblikovanju pozitivnega odnosa do varovanja narave in trajnostnega razvoja; učenju delovanja v socialnih skupinah ter oblikovanju odgovornega odnosa do delovanja v izbrani dejavnosti PZS, v katere se vključujejo. V ta namen bo PZS posodabljala obstoječe in razvijala nove programe usposabljanja, s posebno pozornostjo spremljala in podpirala delovanje Mladinske komisije; spodbujala delo mladinskih odsekov v okviru meddruštvenih odborov planinskih društev in v društvih, ter preko njih tudi razvijala delovanje planinskih šol in krožkov v osnovnih šolah, kot primarnih elementih, kjer mladi dobijo osnovna znanja o planinskih in gorniških veščinami. Posebno mesto v sklopu usposabljanj bo tudi v bodočnosti imelo PUS Bavšica ter ureditev vzorčnega planinskega tabora.

Družine, seniorji

PZS se zaveda, da predstavlja medgeneracijski dialog tudi v planinstvu eno izmed zelo pomembnih družbenih aktivnosti. Kot prispevek k temu, bo PZS še vnaprej vzpodbujala članice – društva, da razvijajo in ponujajo tem ciljnim skupinam primerne programe dejavnosti, planinske kočje pa, da svojo dejavnost v čimvečji možni meri prilagodijo potrebam teh skupin. Še posebno dragoceno pa sta za celotno planinsko organizacijo pomembna znanje in izkušnje, ki jih imajo starejše organizacije planincev, zato načrtujemo poleg že ustaljenih metod njihovega vključevanja v proces usposabljanja še posebne specializirane oblike na posameznih področjih.

Članarina

Članarina predstavlja pomemben del prihodkov PZS in planinskih društev, zato bo oblikovanju njene višine in ugodnosti, ki jo članarina prinaša članom –posameznikom, PZS tudi v bodoče posvečala veliko pozornosti.. Obseg oziroma vrste članarin bomo poenostavili, razširili možnosti plačevanja članarine z ozirom na razvoj sodobnih komunikacijskih sistemov ter v primeru, da bo prišlo do obveznega plačevanja reševanja v gorah poskrbeli, da bo tovrstno zavarovanje vključena v samo članarino. Vsekakor je cilj PZS in njenih članic, ponuditi članom-posameznikom,ponudbo programov in aktivnosti, ki bodo ob konkurenčni višini članarine v primerjavi s sosednjimi deželami, zanimivi in privlačni za včlanitev.

Področja delovanja

Planinstvo, alpinizem,športno plezanje in gorski športi

Osnovna dejavnost PZS je v preteklosti temeljila na planinstvu kot eni najbolj množični dejavnosti članov planinskih društev, ki so jo dopolnjevali vrhunski rezultati alpinistov. Gorski svet je osnova za številne nove športe, ki so se že oziroma se dnevno pojavljajo in predstavljajo svojevrstni izziv za planinsko organizacijo saj se izvajalci teh športov, v prostoru neposredno srečujejo s tradicionalnimi dejavnostmi na eni strani, na drugi strani pa tudi z vprašanji vplivov na okolje ter z vprašanji varnosti. PZS pri tem izhaja iz stališča, da razvoja novih športov ni mogoče zaustaviti ali omejiti, lahko pa z vključitvijo v svoje delovanje pripomore k temu, da se le-ti razvijajo in izvajajo na način, ki pomeni sožitje z drugimi udeleženci predvsem tam, kjer udeleženci uporabljajo isto infrastrukturo (planinske poti,plezališča...) ter upoštevajo doktrino planinske organizacije na področju varovanja gorske narave ter varnosti v gorah.

Osnovne športne dejavnosti PZS so pohodništvo, alpinizem, turno smučanje, športno plezanje, ledno plezanje in turno kolesarjenje. PZS je odprta za vključevanje novih športnih dejavnosti, ki so povezane z gorskim svetom pri čemer je vodilo, da PZS vključuje dejavnosti, ki imajo minimalni vpliv na gorsko naravno in kulturno dediščino in so v skladu z načeli trajnostnega razvoja in temeljijo na spoštovanju

Okoljevarstvenega in naravovarstvenega kodeksa OKS- ZŠZ..Pri športih, ki so tekmovalnega značaja pa PZS trdno stoji za načeli fair playa in zagovarja ničelno toleranco do uporabe dopinga v športu.

Vrhunski alpinizem bo PZS spodbujala preko članske in mladinske alpinistične reprezentance, kot oblike, ki omogoča usmerjeno oblikovanje ciljev, usposabljanje vrhunskih alpinistov ter doseganja rezultatov, ki bodo omogočili financiranje te dejavnosti iz sredstev za šport RS, lastna sredstva pa bomo praviloma usmerjali v programe, namenjene mladim perspektivnim alpinistom.

Cilj PZS je, da se vse dejavnosti, ki jih člani izvajajo v gorah, izvajajo na visoki stopnji varnosti. Zato bo v svojih programih usposabljanja posvetila veliko pozornosti kvaliteti usposabljanja predvsem na področju varnosti, strokovni usposobljenosti in s poudarkom vzgoji na področju strpnosti in spoštovanju drugih obiskovalcev gora in nenazadnje lastni odgovornosti pri izvajanju športnih aktivnosti.

Varstvo narave in okolja

Gorski svet predstavlja izredno dragocen a hkrati zelo občutljiv življenjski prostor z raznovrstno favno in floro ter dragoceno naravno in kulturno dediščino. PZS, kot soustanoviteljica Triglavskega narodnega parka, se bo tudi v bodoče zavzemala za varovanje zaščitenih gorskih območij ter razvoj tistih dejavnosti, ki omogočajo lokalnemu prebivalstvu preživetje v tem okolju in so v skladu s parametri trajnostnega razvoja. Nasprotovala pa bo posegom v zaprta, neokrnjena področja. PZS se bo zavzemala za takšno ureditev prometa do izhodišč za planinske ture in druge gorske aktivnosti, ki bodo kar najmanj obremenjevali okolje, pri čemer bo sodelovala s pristojnimi institucijami tako na lokalnem, državnem nivoju kot v sklopu sodelovanja z nevladnimi organizacijami s področja varstva okolja. Vsebine s področja varstva narave in okolja bodo vgrajene v vse programe usposabljanja in ozaveščanja članstva in širše javnosti. Z usmerjenimi projekti kot so »Okolju prijazna koča« in podobno, pa bo PZS usmerjala in spodbujala aktivnosti k izvedbi ekoloških projektov na planinskih kočah.

Planinske koč in poti ter umetna plezališča

Planinske koč in poti omogočajo izvajanje osnovne planinske dejavnosti – planinstva, ter vseh drugih gorsko-športnih aktivnosti v gorah ter vse od ustanovitve SPD, predstavljajo temelj identitete planinske organizacije. Obstoječa mreža planinskih koč, bivakov in zavetišč ter planinskih poti v visokogorju zadostuje, zato ne načrtujemo izgradnje novih, izjema so nadomestne gradnje zaradi dotrajanosti ali večjih poškodb (plazovi, neurja..). S polno uveljavitvijo Zakona o planinskih poteh se bo povečala odgovornost upravljavcev planinskih poti, kar bo zaradi povečanega obsega uporabe poti, neurij in drugih vremenskih nepravilnosti močno povečalo obseg dela za vzdrževanje poti. Zaradi navedenega bomo postopno uvedli profesionalno jedro markacistov, ki bodo opravljali večja zahtevnejša dela in prevzeli v vzdrževanje tiste poti, ki jih planinska društva s prostovoljnimi markacisti ne bodo uspela vzdrževati.

Podpirali bomo aktivnosti za prilagoditev delovanja koč ekološkim zahtevam; potrebam ciljnih skupin obiskovalcev ter ekonomskim kriterijem obratovanja z ustrežno podporo, pri čemer bodo imele prednost koč v visokogorju. Spoštovanje skupno dogovorjenih izhodišč cenovne politike obratovanja planinskih koč, bo tudi v bodoče temelj delovanja na gospodarskem področju kot osnova, ki omogoča

tudi učinkovitejši dialog s pristojnim državnim organom za razreševanje specifičnih pogojev obratovanja planinskih koč.

Razvoj novih gorskih športov (gorsko kolesarstvo) ter množična uporaba planinskih poti tudi od drugih deležnikov v turizmu, terjajo ustrezno zakonsko ureditev tega področja, zato bo PZS izvajale že predvidene zakonske določbe in si prizadevala za njihovo izboljšanje oziroma prilagoditev dejanskemu stanju. Aktivnosti bo usmerjala tudi v pridobivanje dodatnih sredstev za vzdrževanje planinskih poti.

Športno plezanje predstavlja pomemben dejavnik športnega udejstvovanja mladih, zato bo PZS podpirala izgradnjo umetnih plezalnih sten predvsem v urbanih središčih.

PZS bo nasprotovala izgradnji novih zavarovanih plezalnih poti v visokogorju (nad gozdno mejo), v zavarovanih območjih ter na območju naravnih vrednot.

Kultura

Delovanje PZS na področju kulture se odraža v bogati dejavnosti članic z izdajo različnih zbornikov, publikacij pa tudi z izvedbo različnih kulturnih prireditev s tematiko planinstva.

Osrednje mesto pa nedvomno predstavljajo Planinski vestnik (najstarejša slovenska revija, ki izhaja od leta 1895), leta 2010 odprti Slovenski planinski muzej in planinska založba.

Planinski vestnik predstavlja kulturno, strokovno in poljudnoznanstveno glasilo PZS. Tako kot vsi tiskani mediji je izpostavljen veliki konkurenci sodobnih komunikacijskih sredstev, tako, da bo PZS izvajala aktivnosti za popularizacijo PV med člani, kjer je delež naročnikov relativno nizek in ima še velik potencial za njihovo povečanje. Skupaj z uredniškim odborom si bo prizadevala, da bo PV še bolj zanimiv za širši krog planinske javnosti ter bo v še večji meri odražal dejavnost PZS in njenih članic. Ob tem pa bo vodilo tudi racionalizacija poslovanja PV ter pričakovana aktivnejša vloga članic pri pridobivanju naročnikov.

Slovenski planinski muzej predstavlja osnovno muzejsko institucijo pri izgradnji in postavitvi katere je aktivno sodelovala PZS tako s finančnimi sredstvi predvsem pa z vsebinskim gradivom. PZS bo tudi v prihodnje aktivno sodelovala pri njegovem upravljanju tako z oblikovanjem vsebine njegovega delovanja kot s finančnimi sredstvi. Z ozirom na vlogo in pomen planinstva, pa si bo PZS prizadevala, da Slovenski planinski muzej dobi nacionalni status kot samostojna institucija ali v okviru enega od že uveljavljenega nacionalnega muzeja.

Planinska založba z izdajo zemljevidov, priročnikov in druge strokovne literature izvaja temeljno poslanstvo PZS na področju zagotavljanja podlag za izobraževanje in informiranje obiskovalcev gora na področju kartografije. Na tem področju je cilj PZS ostati vodilna institucija kar zadeva kvalitete referenčnih podatkov na področju poimenovanj in prikazu ne samo zemljepisnih sestavin pač pa celotne splošne in kulturne infrastrukture v gorskem svetu, pomembne za širše informiranje obiskovalcev gorskega sveta.

PZS si prizadeva za dokončno ureditev zemljiško-knjižnega stanja ter upravljanja Aljaževega stolpa na vrhu Triglava, pri čemer je njen cilj dobiti status upravljavca.

Izobraževanje, usposabljanje, preventivna dejavnost

Planinstvo ima danes močno konkurenco v drugih športnih in prostočasnih dejavnostih številnih ponudnikov, ki s svojim agresivnim informacijskim in marketinškim pristopom zelo močno vplivajo na odločitev mladih o njihovem udejstvovanju. Spremenjeni način obiskovanja gora (bolj pogosto,

enodnevnih ture); hiter tehnološki razvoj opreme in komunikacijskih sredstev na eni strani po drugi splošno upadanje motoričnih sposobnosti mladih ter drugi dejavniki, terjajo od PZS, da tem razmeram prilagodi tudi svoj program in način izobraževanja ter usposabljanja.

Strokovno usposabljanje in izobraževanje s področij delovanja bo PZS tudi v bodoče izvajala preko organov (odborov in komisij) PZS kot tudi preko strokovne službe (učnega središča) ter z vključevanjem ekspertov iz institucij, ki se profesionalno ukvarjajo s posameznimi vsebinami iz področja delovanja PZS. Na področju preventivne dejavnosti bo vzpostavljeno še tesnejše sodelovanje s GRZS. Pri tem bo veliko pozornosti namenjeno izobraževanju strokovnih sodelavcev učnega središča, kot profesionalnih nosilcev kontinuitete dela odborov in komisij. Za strokovne in organizacijske kadre PZS bomo zagotavljali tudi ustrezno opremo.

Z vključevanjem novih dejavnosti ter s porastom kompleksnosti usposabljanja in izobraževanja se kaže potreba po oblikovanju bolj celovite oblike izobraževanja, ki bo še bolj poenotila standarde izobraževanja in usposabljanja ter zajela tudi vsa društva, ki bodo širila področja dejavnosti.

PZS bo aktivno sodelovala pri oblikovanju strokovnih rešitev, priporočil in navodil v mednarodnih organizacijah kjer deluje kot članica ter pri implementaciji teh dokumentov v operativno prakso delovanja PZS.

Organiziranost in vodenje

Prostovoljstvo

Prostovoljstvo predstavlja temelj delovanja, vodenja in odločanja organov PZS na vseh nivojih. Na osnovi tesnega sodelovanja in medsebojnega zaupanja med profesionalno delujočimi sodelavci strokovnih služb in prostovoljci v organih PZS ter njenih članic, bomo tudi v bodoče zagotavljali prepoznavnost planinske organizacije kot pomembnega dejavnika na vseh področjih delovanja. Pri delovanju na vseh nivojih bomo upoštevali usmeritev, da je članstvo v organih planinske organizacije nezdržljivo s profesionalnim ali honorarnim delom v planinski organizaciji.

Organizacijska struktura

PZS tvorijo planinska društva, ki se prostovoljno, kot samostojne pravne osebe združujejo v krovno organizacijo in nanjo skladno s statutom prenašajo tiste naloge in pristojnosti, ki jih lahko uspešno izvajajo na nivoju zveze. Svoja stališča, predloge in zahteve usklajujejo v okviru regionalnih meddruštvenih odborov, kjer tudi izvajajo sporazumno dogovorjene naloge in aktivnosti. Širitev področij delovanja PZS z vključevanjem novih (predvsem gorsko-športnih) dejavnosti zahteva, da bo PZS v skladu z finančnimi in kadrovsko-organizacijskimi možnostmi izoblikovala organizacijski model vključitve in delovanja teh dejavnosti, še posebno tistih, ki so tekmovalnega značaja, tako na regionalnem kot na nivoju zveze.

Financiranje

Glavni viri financiranja delovanja PZS so članarina, lastna sredstva (izvajanje usposabljanj, založniška dejavnost ...), sredstva Fundacije za šport ter sredstva letnega programa športa. Z ozirom na to, da se sredstva iz zadnjih dveh virov vsako leto zmanjšujejo, bo posebna pozornost PZS usmerjena na ponudbo programov, ki bodo v največji možni meri izpolnili pričakovanja članov. Pri tem je zelo pomembna tudi večja aktivnost članic. Pomemben vir za izvajanje plana aktivnosti so tudi sredstva

pridobljena z delovanjem na marketinškem področju, pri čemer pa upoštevamo osnovno poslanstvo in cilje delovanja PZS.

S povečanim deležem članarine, ki pripada društvom bo PZS stimulirala tista društva, ki bodo pri svojem delu razvijala večjo in bolj razvejano dejavnost ter bodo izkazovala boljše rezultate pri pridobivanju članstva.

Delovanje na nacionalnem in mednarodnem področju

Cilj in aktivnosti PZS bodo tudi v bodoče, biti največja nevladna organizacija, ki ima na osnovi tradicije, strokovnih znanj in pomembnih aktivnosti, ki jih izvaja skozi svoje dejavnost, pomembno vlogo pri oblikovanju mnenj, predpisov in zakonov s področja dejavnosti, ki jih izvaja. Pri tem bo tesno sodelovala s sorodnimi organizacijami .

Svoje izkušnje bo izmenjavala v okviru mednarodnih organizacij, kamor je vključena, predvsem v združenju planinskih organizacij Alpskega loka (CAA), ter mednarodnem združenju planinskih organizaciji UIAA. Temeljno poslanstvo delovanja na mednarodnem področju bo zagotavljanje ustrežnejših pogojev za planinstvo v dokumentih EU ter izboljšanje pogojev za planinsko dejavnost na tistih območjih, ki jih množično obiskujejo slovenski planinci (Alpe, gorovja Balkana ter gore Nepala).

Komuniciranje, promocija in informiranje

Delovanje PZS je transparentno in javno. Odprto in učinkovito komuniciranje z interno in zunanjo javnostjo je za PZS posebnega pomena, saj s tem lažje in bolj učinkovito izvaja svoje poslanstvo in uresničuje svoje cilje. Posebno pozornost bo PZS namenja komuniciranju z zunanjo javnostjo pri oblikovanju družbenih stališč in standardov , ki imajo vpliv na področja njenega delovanja. Interno informiranje bo izvaja preko sredstev internega obveščanja (Obvestila, spletna stran; e-novice). Kot zelo pomembna metoda pridobivanja povratnih informacij so tudi ankete , ki jih praviloma vsaj enkrat letno izvaja tako na nivoju društev kot med člani društva.

Promocija delovanja PZS je izredno pomembna za njeno prepoznavnost, zato izkorišča v ta namen vse dogodke in prireditve, ki jih organizira v okviru rednega delovanja. Pomemben element promocije je tudi založniška dejavnost PZS (izdaja zemljevidov, priročnikov itd.)ter posebnih publikacij namenjenih informiranju in pridobivanju novih članov